

REPUBLIKA HRVATSKA

AGENCIJA ZA ZAŠTITU TRŽIŠNOG NATJECANJA

CROATIAN COMPETITION AGENCY

KLASA: UP/I 034-03/21-01/005
URBROJ: 580-10/63-2023-176
Zagreb, 20. srpnja 2023.

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja OIB: 54882480048 na temelju članka 30. točke 2., članka 31., članka 49. stavka 1. i 2. i članka 58. stavka 1. točke 9. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, br. 79/09., 80/13. i 41/21.), u upravnom postupku utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja zlouporabom vladajućeg položaja protiv poduzetnika HRVATSKE ŠUME društvo s ograničenom odgovornošću, OIB: 69693144506 sa sjedištem u Zagrebu, Ulica Kneza Branimira 1, zastupanog po odvjetnicima iz Odvjetničkog društva [...], po službenoj dužnosti, na temelju odluke Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja u sastavu: dr.sc. Mirta Kapural, dipl.iur., predsjednica Vijeća, Denis Matić, dipl. iur. i mr. sc. Ljiljana Pavlic, članovi Vijeća, sa sjednice 25/2023., održane 20. srpnja 2023. donosi sljedeće

R J E Š E N J E

I. Prihvaćaju se mjere, uvjeti i rokovi predloženi od strane poduzetnika HRVATSKE ŠUME društvo s ograničenom odgovornošću, OIB: 69693144506 sa sjedištem u Zagrebu, Ulica Kneza Branimira 1, i to na način da se:

1. Hrvatske šume obvezuju da će prema svojim kupcima poduzetnicima - koji su konkurenti prilikom dodjele kvota drvnih sortimenta na javnim pozivima za sklapanje okvirnih i godišnjih ugovora primjenjivati jednake, jasne i transparentne uvjete, a o čemu će skrbiti Ured uprave društva, u skladu s Programom zaštite tržišnog natjecanja iz točke I. 3. izreke ovog rješenja;
2. Hrvatske šume se obvezuju da će na središnjem državnom portalu za savjetovanja sa zainteresiranom javnošću e-Savjetovanje provoditi javno savjetovanje sa zainteresiranom javnošću o Nacrtu Odluke o načinima i uvjetima prodaje drvnih sortimenata Hrvatskih šuma za svaku nadolazeću godinu;
3. Hrvatske šume će u roku od tri (3) mjeseca od dana dostave AZTN-u podneska Hrvatskih šuma od 1. lipnja 2023., donijeti Program zaštite tržišnog natjecanja, odnosno usklađenosti s pravilima tržišnog natjecanja.

II. Predložene mjere, uvjeti i rokovi iz točke I. izreke ovoga rješenja ocjenjuju se dostatnima za otklanjanje mogućih negativnih učinaka i ponovnu uspostavu tržišnog natjecanja.

III. Nalaže se poduzetniku Hrvatske šume, da Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja dostavi:

Program zaštite tržišnog natjecanja, odnosno usklađenosti s pravilima tržišnog natjecanja.

Rok izvršenja: 6. rujna 2023.

IV. Predložene mjere, uvjeti i rokovi iz točke I. izreke ovoga rješenja ovim rješenjem postaju obvezni za poduzetnika Hrvatske šume.

V. Utvrđuje se da, nakon ispunjenja naloga iz točke III. izreke ovoga rješenja, nema uvjeta za daljnje vođenje postupka protiv poduzetnika Hrvatske šume, u ovom predmetu.

VI. Ako Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja utvrdi da se poduzetnik ne pridržava utvrđenih mjera, uvjeta i rokova iz točke I., odnosno naloga iz točke III. izreke ovoga rješenja, takvo postupanje smatrat će se povredom Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja, što će se utvrditi posebnim rješenjem kojim će se izreći i novčana kazna.

VII. Ovo rješenje bit će objavljeno u „Narodnim novinama“, kao i na internetskoj stranici Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja.

Obrazloženje

1. Postupak utvrđivanja narušavanja tržišnog natjecanja

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje u tekstu: AZTN) je zaključkom KLASA: UP/I 034-03/21-01/005, URBROJ: 580-10/63-2021-015 od 7. listopada 2021., pokrenula postupak po službenoj dužnosti protiv poduzetnika HRVATSKE ŠUME društvo s ograničenom odgovornošću, OIB: 69693144506 sa sjedištem u Zagrebu, Ulica Kneza Branimira 1, zastupanog po odvjetnicima iz Odvjetničkog društva [...] (dalje u tekstu: Hrvatske šume ili HŠ) radi utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja zlouporabom vladajućeg položaja na mjerodavnom tržištu distribucije drvnih sortimenata, u smislu članka 39., a primjenom članka 13. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, br. 79/09., 80/13. i 41/21.; dalje u tekstu: ZZTN).

Povod za pokretanje postupka bila je inicijativa poduzetnika Massive Panels d.o.o., OIB: 07775577984 sa sjedištem u Velikom Bukovcu, Dravska ulica 24 zastupanog po punomoćeniku [...] (dalje u tekstu: Massive Panels ili podnositelj inicijative) zaprimljena u AZTN-u 17. lipnja 2021., u kojoj se, u bitnome, navodi kako su HŠ-e tijekom natječajnih postupaka na temelju Javnih poziva u 2018., 2019. i 2020. dodijelile rečenom poduzetniku manje količine trupaca od količina koje su mu trebale pripasti, a koje postupanje HŠ-a isti smatra protivnim za njih obvezujućim dokumentima koji uređuju postupak Javnih poziva. Pritom ističe kako se sama protupravnost postupanja u natječajnim postupcima ogleda u tome da su HŠ-e jednostrano donijele odluku prilikom odlučivanja o dodijeljenim količinama te u odnosu na takvu odluku nisu dale valjano obrazloženje, bilo pravne ili financijske prirode.

Osim toga, podnositelj inicijative je naveo kako su Hrvatske šume krajem 2020. i tijekom 2021., u natječajnom postupku na temelju Javnog poziva za prodaju trupaca u 2021. podnositelja inicijative maknuli s liste kupaca zbog toga što navodno nema vlastitu tehnologiju za proizvodnju, odnosno lakirnicu iako je u prethodne dvije godine s Hrvatskim šumama bio u stalnoj poslovnoj vezi na temelju iste natječajne dokumentacije i iste tehnologije. Vezano uz predmetnu tehnologiju, podnositelj je naveo kako ona nije bila propisana kao uvjet za sklapanje ugovora niti Javni pozivom za trupce za 2021. godinu niti proizlazi iz Pisma razumijevanja.

Slijedom navedenog u postupku je bilo potrebno utvrditi jesu li Hrvatske šume primjenjivale nejasne, netransparentne i nejednake uvjete prema poduzetnicima koji su međusobni konkurenti prilikom dodjele kvota drvnih sortimenata na javnim pozivima za sklapanje okvirnih i godišnjih ugovora i jesu li time počinile zlouporabu vladajućeg položaja u smislu članka 13. ZZTN-a.

Na navode iz zaključka o pokretanju postupka i inicijative, Hrvatske šume su se očitovale podneskom zaprimljenim u AZTN-u, 2. prosinca 2021. U odnosu na navode podnositelja inicijative da mu je dodijeljena manja količina drvnih sortimenata od pripadajuće količine, HŠ-e su, u bitnome, navele kako na temelju Pisma razumijevanja kupci sklapaju Okvirni ugovor prema kojem se utvrđuju okvirne količine. Godišnji ugovori sklapaju se na temelju godišnjeg Javnog poziva kojim se regulira pripadajuća količina. Objašnjavaju kako na utvrđivanje količina prvenstveno utječe realizacija sječe drvene mase koja se utvrđuje Planom poslovanja za narednu godinu. Hrvatske šume se prilikom izrade Plana sječa moraju pridržavati količina koje su dozvoljene za sječu šumskogospodarskim planovima. Tome dodaju kako su u proteklih nekoliko godina zbog klimatskih poremećaja pretrpjele velike štete zbog vjetroloma i snjegoloma, te su velike neplanirane količine drvene mase morale biti posječene zbog sanacije površina. Za količinu drvene mase dobivenu sanacijom morale su umanjiti redovni Plan sječa jer se ne može sjeći veća količina od dozvoljene. Raspoloživi drveni sortimenti raspodjeljuju se kupcima nakon Javnog poziva putem godišnjih ugovora. Hrvatske šume drže nespornim da raspoložive količine ne mogu zadovoljiti potražnju svih kupaca, međutim ističu kako se, u konkretnom slučaju, ne radi se o diskriminaciji podnositelja inicijative jer se i ostalim kupcima dodjeljuju količine na isti način. Stoga ukazuje na to da su navodi podnositelja inicijative da bi istome pripalo [...] m³ drvnih sortimenata samo okvirni i matematički izračunati, no obveza Hrvatskih šuma je isporučiti ugovorenu količinu s tim da ponekad i ugovorena količina može odstupati u odnosu na vrstu i klasu proizvoda što se sve regulira godišnjim ugovorom.

Hrvatske šume navode kako pojedinačno pregovaranje kupaca o količinama nije primjenjivo niti kod jednog kupca, a ne samo kod podnositelja inicijative jer su količine ograničene Planom sječa. Pritom objašnjavaju da se pojedinačno može pregovarati o drugim uvjetima u skladu s aktima Hrvatskih šuma, ali ne i količinama, čija je raspodjela izvršena sukladno pravilima Odluke o načinima i uvjetima prodaje drvnih sortimenata za svaku pojedinu godinu. Ujedno Hrvatske šume tvrde kako je nesporno da stupanj finalizacije i ostvarena proizvodnja, kao i drugi parametri, utječu na količinu pripadajućih drvnih sortimenata, no isto u okviru raspoloživih količina. Tome dodaje da se često događa da bi kupac u odnosu na parametre izračuna ostvario veću količinu no ne može se ugovarati nešto što se ne može izvršiti.

Hrvatske šume navode kako su navodi podnositelja inicijative da su mu 2018., 2019. i 2020. dodijeljene manje količine trupaca od količine koje su mu trebale pripasti netočne i ničim dokazane. HŠ-e su izvršile sve ugovorne obveze i isporučile sve ugovorene količine za razliku od podnositelja koji nije podmirio dugovanje za preuzete trupce.

Vezano uz nedostatak tehnologije Hrvatske šume ističu kako je nedostatak tehnologije razlog za neodobravanje godišnjeg ugovora, međutim dodaju kako je podnositelj inicijative na to upozoren i da je mogao taj problem riješiti s obzirom na to da je potrebna tehnologija u vlasništvu trgovačkih društava čiji je podnositelj vlasnik.

Prema Hrvatskim šumama, navodi podnositelja inicijative o tome da vlastita tehnologija (lakirnica) nije bila uvjet Javnog poziva za 2021. godinu, niti je određena Pismom razumijevanja, netočno je interpretirana. Vlastita tehnologija je uvjet za dobivanje Okvirnog i Godišnjeg ugovora, što je propisano i u Pismu razumijevanja u članku 5.5, a isto je sadržano u Odluci o načinima i uvjetima prodaje drvnih sortimenata za 2021. godinu gdje je navedeno da kupci koji proizvode u razredu dovršenosti IV-VIII mogu imati ugovor o proizvodnoj kooperaciji s vlasnikom pilane. Stoga Hrvatske šume navode kako je jedini izuzetak ugovor s vlasnikom pilane, dok za ostale faze proizvodnje nisu dozvoljeni kooperantski ugovori, nego

kupac mora imati vlastitu tehnologiju. Također, Hrvatske šume dodaju da bi kupac dokazao da je proizveo proizvode koje je prikazao na izlaznim računima mora imati tehnologiju za proizvodnju istih. U Odluci o načinima i uvjetima prodaje drvnih sortimenata za 2021. godinu, propisano je da pravo na potpis okvirnog i godišnjeg ugovora za trupce imaju kupci koji zadovoljavaju sljedeće uvjete: da je pilana (više od 50% udjela) u većinskom vlasništvu za kupca koji proizvodi u razredima dovršenosti O-III, ili je sklopljen višegodišnji/godišnji ugovor o proizvodnoj kooperaciji s vlasnikom pilane/proizvodnje furnira za kupca koji proizvodi u razredima dovršenosti IV-VIII. Da na temelju izlaznih računa mogu dokazati proizvedene i prodane količine proizvoda iz razreda dovršenosti 0-VIII u razdoblju 1. studenog 2019.- 31. listopada 2020.

Prema navodima Hrvatskih šuma podnositelj inicijative je izgubio pravo na sklapanje godišnjeg ugovora jer nije zadovoljio uvjete tehnološke opremljenosti te je imao nepodmireno dugovanje prema Hrvatskim šumama, a ista pravila su se odnosila i na druge kupce. Tome dodaju da u slučaju ako je neki kupac bio dužan, isti nije mogao sklopiti godišnji ugovor i obustavljena mu je isporuka drvnih sortimenata.

AZTN je, također, dopisima od 25. studenog 2011., 28. veljače 2022., 19. travnja 2022., 21. travnja 2022., 18. svibnja 2022., 24. svibnja 2022., 02. prosinca 2022. i 3. travnja 2023., osim od HŠ-a od kojega je zatražio dodatna očitovanja, podatke i relevantnu dokumentaciju, zatražio relevantna očitovanja i dokumentaciju od određenog broja poduzetnika koji kao kupci HŠ-a sudjeluju na predmetnom mjerodavnom tržištu te stručnu pomoć od Ministarstva poljoprivrede, sa sjedištem u Zagrebu, Ul. grada Vukovara 78 p.p. 1034.

U razdoblju od 02. prosinca 2021. do 8. svibnja 2023. AZTN je zaprimio zatražene podatke i očitovanja te popratnu dokumentaciju.

Također, AZTN je tijekom postupka, 19. kolovoza 2021., odnosno 14. rujna 2021., 26. studenog 2021., 9. ožujka 2022. i 31. siječnja 2023. zaprimio od strane Massive Panelsa dopune inicijative.

2. Prijedlog Hrvatskih šuma za preuzimanje obveze izvršenja određenih mjera i uvjeta, te rokova u kojima će to učiniti, u smislu članka 49. ZZTN-a

Hrvatske šume su iskazale namjeru preuzimanja obveze izvršenja mjera i uvjeta iz članka 49. ZZTN-a, 6. lipnja 2023., odnosno nakon pokretanja postupka, a prije dostave Obavijesti o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku kako bi se otklonili mogući negativni učinci njenog postupanja ili propuštanja postupanja na tržišno natjecanje te rok unutar kojega će predloženo izvršiti.

Slijedom navedenog Hrvatske šume su predložile preuzimanje obveze izvršenja sljedećih mjera:

1. Hrvatske šume se obvezuju da će prema svojim kupcima poduzetnicima - koji su konkurenti prilikom dodjele kvota drvnih sortimenta na javnim pozivima za sklapanje okvirnih i godišnjih ugovora primjenjivati jednake, jasne i transparentne uvjete, a o čemu će skrbiti Ured uprave društva, u skladu s Programom zaštite tržišnog natjecanja iz točke 3. prijedloga mjera.

2. Hrvatske šume se obvezuju da će na središnjem državnom portalu za savjetovanja sa zainteresiranom javnošću e-Savjetovanje provoditi javno savjetovanje sa zainteresiranom javnošću o Nacrtu Odluke o načinima i uvjetima prodaje drvnih sortimenata HŠ-a za svaku nadolazeću godinu.

3. Hrvatske šume će u roku od tri (3) mjeseca od dana dostave podneska HŠ-a AZTN-u donijeti Program zaštite tržišnog natjecanja, odnosno usklađenosti s pravilima tržišnog natjecanja

3. Namjera prihvaćanja i javni poziv

Člankom 49. stavkom 5. ZZTN-a propisano je da će AZTN namjeru prihvaćanja preuzimanja izvršenja mjera i uvjeta iz članka 49. stavka 1. ZZTN-a objaviti na svojoj internetskoj stranici u obliku skraćenog opisa predmeta i sadržaja mjera i uvjeta, uz poziv svim zainteresiranim stranama za dostavljanje pisanih primjedaba, stavova i mišljenja u roku od dvadeset (20) dana od dana objave poziva.

Stoga je AZTN 15. lipnja 2023., sukladno članku 49. točki 5. ZZTN-a, na mrežnim stranicama AZTN-a, www.aztn.hr, objavio namjeru prihvaćanja preuzimanja izvršenja mjera i uvjeta i javni poziv svim zainteresiranim stranama za dostavljanje pisanih primjedaba, stavova i mišljenja na prijedlog Hrvatskih šuma za preuzimanje obveze izvršenja određenih mjera i uvjeta te rokova u kojima će to učiniti. Rok za stavljanje primjedbi istekao je 5. srpnja 2023., pri čemu je AZTN putem elektroničke pošte zaprimio jednu primjedbu na objavljeni javni poziv.

Primjedbu je putem elektroničke pošte, 5. srpnja 2023., dostavila gđa. [...] u odnosu na točku 1. prijedloga mjera vezano uz koju navodi kako se Hrvatske šume obvezuju da će od sada primjenjivati jednake, jasne i transparentne kriterije, što znači, da do sada to nisu radile, smatra podnositeljica primjedbe.

AZTN ocjenjuje dostavljenu primjedbu neosnovanom.

Prije svega se ističe kako se predlaganje mjera od strane stranke u postupku ne može smatrati priznanjem povrede ZZTN-a.

Suprotno navodima podnositeljice primjedbe, iz sadržaja predložene mjere je razvidno da je riječ o preuzimanje obveze kojom će se Ured uprave Hrvatskih šuma skrbiti o primjeni jednakih, jasnih i transparentnih uvjeta prema svojim kupcima prilikom dodjele kvota drvnih sortimenata na javnim pozivima za sklapanje okvirnih i godišnjih ugovora u skladu s Programom zaštite tržišnog natjecanja.

4. Analiza prijedloga Hrvatskih šuma o namjeri preuzimanja obveze izvršenja mjera i uvjeta te rokova u kojima će to izvršiti

Vezano uz navedeni prijedlog Hrvatskih šuma od 6. lipnja 2023. AZTN je utvrdio kako prijedlog namjere preuzimanja obveze izvršenja mjera i uvjeta te rokovi u kojima će to Hrvatske šume učiniti udovoljava formalnim uvjetima iz članka 49. stavka 1. ZZTN-a, odnosno da je isti podnesen nakon pokretanja postupka sukladno članku 39. ZZTN-a, a prije dostave Obavijesti o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku iz članka 48. ZZTN-a.

AZTN u smislu članka 49. stavka 4. ZZTN-a može prihvatiti preuzimanje određenih mjera i uvjeta iz članka 49. stavka 1. ZZTN-a u slučaju kratkog trajanja povrede, suradnje poduzetnika u postupku i predlaganja mjera i uvjeta u prvih šest mjeseci vođenja postupka, a osobito ako je riječ o postupku koji se vodi protiv više stranaka, te u drugim slučajevima kada ocijeni da je prihvaćanje preuzimanja mjera i uvjeta iz članka 49. stavka 1. ZZTN-a svrsishodno radi bržeg uspostavljanja tržišnog natjecanja na određenom tržištu, a bez dugotrajnog vođenja postupka.

Prijedlog Hrvatskih šuma predstavlja dobrovoljnu mjeru i razmjernan je mogućim negativnim učincima koje bi eventualno prethodno opisano postupanje zbog kojega je postupak pokrenut protiv HŠ-a moglo imati na tržišno natjecanje, te dovodi do bržeg uspostavljanja tržišnog natjecanja na mjerodavnom tržištu, bez dugotrajnog vođenja postupka.

Predložene mjere Hrvatskih šuma, AZTN ocjenjuje dostatnim za otklanjanje negativnih učinaka i ponovnu uspostavu tržišnog natjecanja u smislu članka 49. stavka 2. ZZTN-a.

5. Odluka Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja

Na temelju dostavljene dokumentacije i utvrđenog činjeničnog stanja u ovom predmetu, Vijeće za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje u tekstu: Vijeće) je sukladno ovlastima iz članaka 27. i 30. točke 2., te članka 31. ZZTN-a, na 25/2023. sjednici, održanoj 20. srpnja 2023. razmatralo navedeni predmet te je donijelo odluku da se, u smislu članka 49. ZZTN-a, predložene mjere, uvjeti i rokovi Hrvatskih šuma prihvaćaju kao dostatni za otklanjanje mogućih negativnih učinaka i ponovnu uspostavu tržišnog natjecanja, pri čemu donošenjem ovoga rješenja postaju obvezni za predlagatelja.

Vijeće svoju odluku o prihvaćanju mjera, uvjeta i rokova u smislu članka 49. stavka 2. ZZTN-a temelji na tome da su Hrvatske šume surađivale s AZTN-om i nastojale uskladiti svoje postupanje s propisima o zaštiti tržišnog natjecanja.

U smislu članka 49. stavka 3. ZZTN-a rješenjem AZTN određuje rokove u kojima poduzetnik treba izvršiti mjere i uvjete iz članka 49. stavka 2. ZZTN-a, obvezuje poduzetnika na dostavu dokaza kojima potvrđuje izvršenje mjera i uvjeta u zadanom roku, te utvrđuje da nema uvjeta za daljnje vođenje postupka protiv tog poduzetnika.

Stoga je Vijeće donijelo odluku kojom se, u smislu članka 49. stavka 2. i 3. ZZTN-a, prihvaćaju mjere i uvjeti koje su predložile Hrvatske šume te im je naloženo da u ostavljenom roku dostave dokaze da su postupale sukladno točki I. izreke ovog rješenja.

Nakon izvršenja mjera iz točke I. izreke ovog rješenja nema uvjeta za daljnje vođenje postupka protiv Hrvatskih šuma.

Vijeće napominje kako preuzimanje obveza od strane poduzetnika u smislu članka 49. ZZTN-a nije čin priznanja povrede ZZTN-a, te da u predmetnom postupku takva povreda nije niti utvrđena.

Isto tako, prihvaćanje preuzimanja obveze izvršenja mjera, uvjeta i rokova iz članka 49. ZZTN-a nije nagodba AZTN-a s poduzetnikom niti je predlaganje istih od strane stranke u postupku priznanje povrede ZZTN-a.

Međutim, ako u smislu članka 49. stavka 7. ZZTN-a u nadzoru nad provedbom mjera i uvjeta iz članka 49. stavka 1. ZZTN-a, AZTN utvrdi da se poduzetnik ne pridržava utvrđenih mjera, uvjeta i rokova iz članka 49. stavka 3. ZZTN-a, takvo postupanje smatrat će se povredom ZZTN-a, te će se to utvrditi posebnim rješenjem kojim će se izreći i novčana kazna sukladno odredbama ZZTN-a.

Slijedom svega navedenog, AZTN je temeljem odluke Vijeća, odlučio kao u točkama I. do VI. izreke ovoga rješenja.

Sukladno odredbi članka 59. stavka 2. ZZTN-a, a u svezi s člankom 58. stavkom 1. točkom 9. ZZTN-a, ovo će rješenje biti objavljeno u „Narodnim novinama“, dok će se prema članku 59. stavku 3. ZZTN-a ono objaviti i na internetskoj stranici AZTN-a.

Stoga je AZTN, na temelju odluke Vijeća, odlučio kao u točki VII. izreke ovoga rješenja.

Uputa o pravnom lijeku

Protiv ovoga rješenja nije dopuštena žalba, ali nezadovoljna stranka može tužbom pokrenuti upravni spor pred Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske u roku od trideset (30) dana od dana dostave ovoga rješenja.

Predsjednica Vijeća
za zaštitu tržišnog natjecanja

dr.sc. Mirta Kapural, dip.iur.

Napomena:

Sukladno članku 53. ZZTN-a, podaci koji predstavljaju poslovnu tajnu izuzeti su od objavljivanja te su u tekstu navedeni podaci označeni [...].

